

FAQ

(माती परिक्षण)

प्रश्न 1 :—माती परिक्षण करण्याची गरज काय ? किंवा माती परिक्षण का करावे ?

उत्तर 1:—शेत जमिनीतील उपलब्ध अन्नद्रव्यांचे प्रमाण जाणून घेण्यासाठी तसेच जमिनीचे भौतिक व रासायनिक गुणधर्म उदा. आम्लता, क्षारता, खारटपणा वगैरे, जे पिकांच्या वाढीवर परिणाम करतात याची माहिती व्हावी तसेच पिकांना आवश्यकतेनुसार अन्नद्रव्यांचा पूरवठा करण्याकरिता माती परिक्षण करणे आवश्यक आहे. याशिवाय कोणत्याही फळझाडाची लागवड करण्यापूर्वी जमिनीची त्या फळझाडासाठीची योग्यता तपासण्यासाठी माती परिक्षण करणे अगत्याचे ठरते.

प्रश्न 2 :—माती परिक्षणात कोणत्या विविध घटकांची तपासणी करण्यात येते ?

उत्तर 2:—सर्वसाधारण मातीच्या नमुन्याच्या घटकांची पृथः करणात खालील घटकांची तपासणी करण्यात येते.
1) उपलब्ध नत्र 2) उपलब्ध स्फुरद 3) उपलब्ध पालाश 4) सेंद्रिय कर्ब 5) जमिनीचा सामू व 6) क्षारता

प्रश्न 3 :—मातीचा नमुना कोणत्या महिन्यात किंवा कोणत्या हंगामात घ्यावा ?

उत्तर 3:—सर्वसाधारणपणे मातीचा नमुना मार्च ते एप्रिल महिन्यात नांगरणी पूर्वी घ्यावा. तसेच शेतातील उभ्या पिकांमधून मातीचा नमुना घ्यायचा झाल्यास पिकाच्या दोन ओळीतील जमिनीमधून घ्यावा.

प्रश्न 4 :—मातीचा अर्धा किलो नमुना कसा घ्यावा ?

उत्तर 4 :—खुरपीद्वारे “व्ही” आकाराच्या खड्ड्यांमधून 30 से.मी पर्यंत साधारणपणे एक हेक्टर जमीनीमधून 5 ते 10 ठिकाणची माती मिसळून गोणपाटावर एकत्र करावी. त्याचे सारखे चार भाग करावे. समोरासमोरचे दोन भाग पुन्हा एकत्र करावे. ही प्रक्रिया अर्धा किलो नमुना होईपर्यंत करावी. अशा पद्धतीने तयार झालेला मातीचा अर्धा किलो नमुना आवश्यक माहितीसह कापडी पिशवीत भरून प्रयोगशाळेत पाठवावा.

प्रश्न 5 :—कापशी व सोयाबीन पिकास शिफारशीप्रमाणे रासायनिक खतांच्या मात्रा किती व केव्हा द्याव्या ?

उत्तर 5 :—कोरडवाहू कपाशीस शिफारशीप्रमाणे 90 किलो नत्र, 45 किलो स्फुरद व 45 किलो पालाश प्रति हेक्टरी द्यावे. बागायती कपाशीस 120 किलो नत्र, 60 किलो स्फुरद व 60 किलो पालाश प्रति हेक्टरी द्यावे. नत्राची मात्रा तीन समान हप्त्यात विभागून द्यावी व स्फुरद आणि पालाशची संपूर्ण मात्रा लावणीच्या वेळेस द्यावी. (नत्राची $1/3$ मात्रा लावणीच्या वेळेस, $1/3$ मात्रा लावणीनंतर एक महिन्यानी व $1/3$ मात्रा लावणीनंतर 60 ते 65 दिवसांनी द्यावी). सोयाबीन पिकास शिफारशीप्रमाणे 30 किलो नत्र, 75 किलो स्फुरद व 30 किलो पालाशची संपूर्ण मात्रा पेरणीच्या वेळेस द्यावी. शेतजमिनीत शेणखताची मात्रा दिलेली असल्यास वरिल रासायनिक खतांची मात्रा अर्धी करावी.